

Sygn. akt VI Ka 240/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Tekieli

Protokolant Anna Potaczek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jeleniej Górze S. Z.

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2017 roku

sprawy **W. P.** ur. (...) w L., s. M. i B. z domu S.

oskarżonego z art. 224 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 3 kwietnia 2017 r. sygn. akt II K 1766/16

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego W. P. w ten sposób, że uznaje oskarżonego za winnego tego, że w dniu 12 września 2016 r. w J. przy ul. (...) woj. (...) na terenie Aresztu Śledczego będąc tymczasowo aresztowany do sprawy III K 93/16 Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze wywierał wpływ na czynności funkcjonariusza Służby Więziennej (...) P. K. w celu zmuszenia go do przedsięwzięcia czynności służbowej przeniesienia go do innej celi w ten sposób, że użył groźby bezprawnej pozbawienia życia mówiąc do niego „sprzedam ci kosę i będzie po problemie” działając na szkodę P. K. tj. czynu z art. 224 § 2 kk i za to na podstawie art. 224 § 1 kk w zw. z art. 224 § 2 kk wymierza oskarżonemu karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. G. kwotę 516,60 zł w tym 96,60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 240/17

UZASADNIENIE

W. P. został oskarżony o to, że:

w dniu 12 września 2016 roku w J. przy ul. (...) woj. (...) na terenie Aresztu Śledczego będąc tymczasowo aresztowany do sprawy III K 93/16 Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, wywierał wpływ na czynności funkcjonariusza Służby Więziennej (...) P. K. zmuszając go do przedsięwzięcia czynności służbowej przeniesienia go do innej celi w ten sposób, że użył dwukrotnie groźby bezprawnej pozbawienia życia cyt. „sprzedam ci kosę i będzie po problemie” „wbije mu kosę pod żebra” podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych wykonywanych przez funkcjonariusza Służby

Więziennej w osobie (...) P. K., przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, czym działał na szkodę funkcjonariusza Służby Więziennej (...). P. K.,

to jest o czyn z art. 224 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie II K 1766/16:

I. oskarżonego **W. P.** uznał za winnego tego, że 12 września 2016 r. w J. groził funkcjonariuszowi Służby Więziennej P. K. pozbawieniem życia, a groźba ta wzbudziła w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, tj. występku z art. 190 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190 § 1 k.k. wymierzył mu karę 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych;

I. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego **W. P.** od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Wyrok ten na podstawie art. 425 § 1 i § 2 k.p.k., art. 427 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 444 k.p.k. zaskarżył prokurator w całości dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego i powołując się na treść przepisu art. 438 pkt 3 i pkt 4 zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na treść tego orzeczenia polegający na błędnej ocenie materiału dowodowego sprzecznej z zasadami poprawnego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego i dowolne dokonanie zmiany opisu czynu zarzucanego oskarżonemu z art. 224 § 2 k.k. na art. 190 § 1 k.k. i wyeliminowanie z opisu czynu drugiej groźby karalnej jaką oskarżony wypowiedział w stosunku do pokrzywdzonego ustalenie, że oskarżony dopuścił się przestępstwa groźby karalnej z art. 190 § 1 k.k. w sytuacji, gdy prawidłowa ocena zgromadzonego materiału dowodowego – w szczególności treść zeznań pokrzywdzonego P. K., zeznań świadka D. P. prowadzą do wniosku, że oskarżony swoim działaniem wyczerpał ustawowe znamiona zarzucanego mu czynu z art. 244 § 2 k.k.;

2. rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu W. P. wskutek wymierzenia mu najłagodniejszej z kar w postaci kary grzywny w wymiarze zbliżonym do dolnego ustawowego zagrożenia w sytuacji gdy czyn zarzucany oskarżonemu charakteryzuje się wysokim stopniem społecznej szkodliwości czynu, godzi w dobra chronione w postaci wolności i bezpieczeństwa wykonywania zadań przez funkcjonariusza służby więziennej oraz był wynikiem złamania regulaminu odbywania tymczasowego aresztowania i wykazuje, że orzeczona kara nie wpłynie na jego zachowanie co sprawia, że jest ona niewspółmiernie rażąco łagodna, biorąc pod uwagę okoliczności popełnienia czynu, które to okoliczności jednoznacznie przemawiają za tym, że oskarżonemu powinna zostać orzeczona, kara pozbawienia wolności, a nie łagodna kara grzywny przez co wyrok ten nie spełnia walorów prewencji ogólnej i indywidualnej a także negatywnie wpływa na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa.

Formułując powyższe zarzuty autor apelacji wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie, że oskarżony jest winny zarzucanego mu w części wstępnej wyroku czynu wyczerpującego ustawowe znamiona przestępstwa z art. 224 § 2 k.k. i wymierzenie mu za ten czyn kary 5 miesięcy pozbawienia wolności;

- w przypadku utrzymania przypisanego oskarżonemu czynu z art. 190 § 1 k.k. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ujęcie w opisie czynu drugiej groźby karalnej użycia wobec pokrzywdzonego noża i pozbawienia życia oraz wymierzenie mu za ten czyn kary 5 miesięcy pozbawienia wolności;

- utrzymanie wyroku w pozostałej części w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna w zakresie, w jakim zmierzała do zmiany opisu i kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonemu czynu, a w konsekwencji także wymiaru kary.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy zaznacza, iż skarżący błędnie sformułował zarzut apelacyjny błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, podczas gdy z samej treści postawionego zarzutu, jak i jego rozwinięcia w istocie wynika, że nie kwestionuje on dokonanych ustaleń faktycznych, a zarzuca on zaskarżonemu orzeczeniu obrazę prawa materialnego w kontekście kwalifikacji prawnej czynu tj. art. 224 k.k.

W kwestii oceny materiału dowodowego w sprawie stwierdzić należy, że zaproponowana w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena dowodów z zeznań świadków D. P., A. Ś., zeznań pokrzywdzonego P. K. oraz wyjaśnień oskarżonego i pozostałych dowodów jest oceną swobodną, pozbawioną cech dowolności, zgodną z regułami logicznego rozumowania i zasadami doświadczenia życiowego. W konsekwencji prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. Ustalenia te nie były kwestionowane przez oskarżonego skoro w sprawie nie wniósł on apelacji.

Przechodząc do zarzutu apelacji prokuratora podkreślić należy że Sąd I instancji kwestię kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego szeroko i wyczerpująco rozważył w pisemnym uzasadnieniu wyroku stając na stanowisku, że oskarżony wyczerpał swoim zachowaniem znamiona przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. (str. 2 – 3 uzasadnienia, k. 163 odwrót – 164 akt). Z interpretacją przepisów zaprezentowaną przez ten Sąd nie sposób się jednak zgodzić. Niekwestionowane jest w niniejszej sprawie, że oskarżony W. P. przyprowadzony został do pokrzywdzonego funkcjonariusza Służby Więziennej P. K. w konkretnym celu – zamierzał domagać się zmiany celi. W związku z nieuwzględnieniem tego żądania, a więc wskutek podjęcia decyzji odmownej, oskarżony wypowiedział groźbę zaadresowaną w kierunku pokrzywdzonego „sprzedam ci kosę i będzie po problemie” - wyrażając w ten sposób swoją dezaprobatę. Użyte przez oskarżonego sformułowanie nie rodziło żadnych wątpliwości, co do tego, że chodziło o pozbawienie pokrzywdzonego życia. Groźba ta – jak słusznie zauważa Sąd I instancji wypowiedziana została tuż po tym, jak pokrzywdzony odmówił oskarżonemu zmiany celi, jednak nie sposób przyjąć za Sądem I instancji, że została ona oderwana od kontekstu sprawy i nie miała na celu zmiany podjętej przez pokrzywdzonego decyzji. Groźba wypowiedziana przez oskarżonego zdaniem Sądu Odwoławczego miała na celu wymuszenie na pokrzywdzonym zmianę stanowiska, a więc przedsięwzięcie prawnej czynności służbowej poprzez podjęcie decyzji o przeniesieniu go do innej celi, z którym to żądaniem oskarżony poszedł do pokrzywdzonego. Hipotetycznie rzecz biorąc, gdyby P. K. uległ presji i zmienił decyzję, oskarżony dalszych gróźb – w trakcie wprowadzania do celi – by nie wypowiadał.

Sąd Odwoławczy zaznacza, iż oskarżony będąc odprowadzany do celi wykrzyczał o P. K. w obecności oddziałowego D. P. słowa: „wbiję mu kosę pod zebra”. Słowa te wypowiedziane pod nieobecność pokrzywdzonego były niewątpliwie efektem dezaprobaty oskarżonego i złości spowodowanej brakiem przychylenia się do jego żądań. Prawidłowo jednak Sąd I instancji uznał, że słowa te nie były skierowane do pokrzywdzonego bezpośrednio, ani z zamiarem, aby do niego dotarły. Z funkcjonariuszem P. K. oskarżony nie miał już kontaktu. Mając na uwadze powyższe rozważania - należy stwierdzić, że zarzut prokuratora podniesiony w środku odwoławczym odnoszący się do wyeliminowania przez Sąd Rejonowy drugiej groźby z opisu czynu jest nietrafny i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdarzenie to – na co z kolei słusznie zwrócił uwagę apelujący – nie może być analizowane w oderwaniu od faktu, że miejscem popełnienia czynu był Areszt Śledczy, w którym tymczasowo aresztowany oskarżony W. P. podlega określonym rygorom odbywania tego środka zapobiegawczego, a co dodatkowo utwierdza w przekonaniu, że wypowiedzenie przez oskarżonego groźby karalnej w kierunku pokrzywdzonego miało miejsce podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych. Nie budzi też wątpliwości, że oskarżony swoim zachowaniem naruszył przepisy organizacyjno – porządkowe wykonywania tymczasowego aresztowania, zachowując się werbalnie agresywnie wobec funkcjonariusza Służby Więziennej.

Te wszystkie okoliczności skutkowały koniecznością dokonania odpowiedniej zmiany zaskarżonego wyroku w kontekście opisu czynu i kwalifikacji prawnej. Sąd Odwoławczy zmieniając zaskarżone postanowienie na podstawie prawidłowo ocenionych przez Sąd Rejonowy zeznań i wyjaśnień oraz dowodów nieosobowych przyjął, że W. P. w dniu 12 września 2016 r. w J. wywierał wpływ na czynności funkcjonariusza Służby Więziennej (...) P. K. w celu zmuszenia go do przedsięwzięcia czynności służbowej przeniesienia go do innej celi w ten sposób, że użył groźby bezprawnej pozbawienia życia mówiąc do niego „sprzedam ci kosę i będzie po problemie” działając na szkodę P. K..

W konsekwencji, w miejsce przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. Sąd Okręgowy przypisał oskarżonemu popełnienie czynu z art. 224 § 2 k.k.

Na marginesie Sąd Odwoławczy wskazuje, że w przypadku przestępstwa z art. 224 § 2 k.k., dobrem chronionym jest prawidłowa działalność instytucji państwowych i samorządowych, a wolność funkcjonariusza publicznego lub osoby mu do pomocy przybranej od znoszenia przemocy lub groźby bezprawnej jest ubocznym przedmiotem ochrony. Istotne przy tym jest i to, że typ czynu zabronionego określony w art. 224 § 2 jest przestępstwem bezskutkowym w odróżnieniu od czynu z art. 190 § 1 k.k. Dla dokonania tego przestępstwa wystarczające jest wypowiedzenie groźby bezprawnej lub zastosowanie przemocy motywowane chęcią osiągnięcia określonego w przepisie celu. Jako znamienia przestępstwa nie traktuje się zaistnienia u adresata obawy spełnienia groźby (vide: wyrok SN z dnia 6 czerwca 2011 r., VI KK 128/11, Lex nr 897778).

Przypisane oskarżonemu działanie objęte było zamiarem bezpośrednim; co więcej było w pełni umyślne. Oskarżony bowiem z łatwością mógł przewidzieć konsekwencje czynu popełnionego na szkodę pokrzywdzonego. Zestawienie okoliczności zdarzenia z rodzajem zachowań podejmowanych przez oskarżonego i treścią wypowiedzi skierowanej do pokrzywdzonego pozwala na wyprowadzenie wniosku, że jego zamiarem było wywarcie wpływu na czynności urzędowe pokrzywdzonego funkcjonariusza Służby Więziennej P. K..

Sąd Okręgowy ocenił stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu jako znaczny. Oskarżony bowiem dopuścił się go względem funkcjonariusza Służby Więziennej, naruszając regulamin obowiązujący na terenie aresztu i będąc tymczasowo aresztowanym w sprawie o sygn. akt II KP 97/16. W przedmiotowych rozważaniach należy też uwypuklić okoliczność iż, oskarżony stoi obecnie pod zarzutem popełnienia szeregu przestępstw skierowanych m. in. przeciwko bezpieczeństwu komunikacji z art. 174 §1 k.k., 177 §2 k.k. i 178 § 1 k.k., przeciwko wolności z art. 189 § 1 k.k. i art. 191 § 1 k.k., przeciwko wolności seksualnej z art. 197§2 k.k. i przestępstwa przeciwko mieniu z art. 280 § 2 k.k. (k. 1, k. 112 akt). Nie bez znaczenia pozostaje nadto fakt, iż to on zainicjował całe zdarzenie. Do chwili obecnej jest on jednak osobą niekaraną prawomocnie przez sąd.

Łącząc wymienione wyżej okoliczności z dyrektywami wymiaru kary z art. 53 § 1 i 2 k.k. Sąd Okręgowy uznał, że współmierna w okolicznościach zdarzenia będzie kara 2 miesięcy pozbawienia wolności bliska dolnego zagrożenia przewidzianego za ten czyn na podstawie art. 224 § 1 k.k. w zw. z . 224 § 2 k.k. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż kara ta uwzględni we właściwy sposób wszystkie okoliczności popełnienia przestępstwa i osobowość sprawcy, z uwzględnieniem skutków czynu oskarżonego wobec pokrzywdzonego. Kara w orzeczonej wysokości jest sprawiedliwą reakcją na przypisane oskarżonemu przestępstwo, nie noszącą znamion nadmiernej surowości ani też pobłażliwości. Nadto w ocenie Sądu Okręgowego kara ta spełni swoje zadania w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej.

Nie stwierdzając żadnych innych uchybień, które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a które Sąd Odwoławczy winien wziąć pod rozwagę z urzędu, Sąd ten utrzymał zaskarżony wyrok w mocy w pozostałej części.

O zasądzeniu od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. G. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Ponieważ sytuacja majątkowa oskarżonego, przemawiająca za zwolnieniem go od kosztów sądowych od czasu orzekania w pierwszej instancji nie uległa zmianie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.